

A Bernáth Testvérek

Nyolcan voltunk testvérek, négy fiú és négy lány.

A fiúk között én voltam a legkisebb, és volt még egy húgom is, Erna. Márta nővérem férjénél volt már, ő ott lakott a családjával Kiskőrösön, neki két gyereke volt, és Irén is férjénél volt, neki egy gyereke volt. Mindnyájan meghaltak Auschwitzban.

1944. március 19-én jött be Hitler, Magyarországra. Hát akkor már kellett hordani a csillagot. Márciustól júniusig a zsidók épphogy csak éldegéltek. Ahogy tudtak, bebújva a lakásba.

És akkor elvittek bennünket. Szóval széjjel lettünk vive. 17 éves koromban vittek el már munkaszolgálatba, kaptam behívót június 6-ára Hódmezővásárhelyre. És a szülők pedig...

Akkor csináltak Kiskőrösön egy gettót. [Úgy tûnik, az interjúalany emlékezetében már összecsúsznak a történetek. Amikor először behívták munkaszolgálatra, akkor 17 éves volt, ez tehát 1942-ben volt.

A június 6-ára szóló behívó 1944-ben volt, amikor a gettót csinálták. -- A szerk.] Még ott voltam aznap, június 6-án ott voltam, nálunk csinálták a gettót, és a mi udvarunkban voltak a legtöbben.

A vidékiek is álltak be szekerekkel, jöttek szekerekkel meg ilyenekkel. És én aznap mentem Hódmezővásárhelyre. A környékbeli községek oda lettek hozva Kiskőrösre hozzánk, mert az volt a kiskőrösi járásnak a központja.

És onnan meg később [1944. június 21-én] elvittek mindenkit Kecskemétre gyűjtőtáborba. Az volt a gyűjtőtábor Auschwitzhoz, onnan vitték az embereket Auschwitzba.

Én 1945 augusztusában tértem vissza Kiskőrösre. Azt hittem, ha már visszamegyek, akkor otthon találok valakit. Senki nem volt. Senki.

Egy testvérem se. A legidősebbik lánytestvéreimet, akik férjhez mentek, azokat is elvitték. Az egyik elkerült Sárvárra [azaz: Sárvárra ment férjhez], a második és a legidősebbik ott volt Kiskőrösön.

Azt is elvitték, két gyereke volt már. A másodiknak [a Sárváron lakónak] egy gyereke volt, azt is elvitték Auschwitzba, és nem is jöttek vissza. A legidősebbik bátyám elpusztult Oroszországban, 1942-ben, az azután való bátyám elpusztult Borban [lásd: Todt Szervezet].

Bor Jugoszláviában van, ő ott pusztult el. És a többi mindegyik Auschwitzban a szüleimmel együtt. Szóval, csúnya eset, rossz róla beszélni, de hiába, ez volt.

Kiskőrösön egyedül voltam abban az óriási házban, és tönkre volt téve minden, mindent kiszakítottak, még az ablakokat is kiszakították. Még a villanyvezetékét a falból is kiszedték, meg a padlót fölszedték. Keresték, hogy nincs-e eldugva valami.

És mindent, amit elástunk, amit én elástam a mamámmal meg a papámmal együtt, eldugtunk ilyen ezüst dolgokat, megtalálták, mert a földben szurkáltak.

Egyetlen egy helyen találtam csak meg egy kis ékszert, briliánst vagy valami ilyesmit, de azt is az egyik ismerősöm a háború után ellopta. És csak egy szomszéd mondta, hogy az én szüleim leadtak ott két koffert, és itt van, átadta.

Ruhanemű volt benne, ami nem is az enyém volt, hanem vagy a szüleimé, vagy a lánytestvéreimé. Ágyneműk. Nem is nagyon érdekelt, hanem fogtam magam és visszaadtam.

Odaültem a padlás szélire és elkezdtem sírni.